

[ ](#)

2018-03-20, Avots: laikraksts Diena

[Kuģu kapteiņu asociācijas kopsapulcē par Latvijas ekonomisko stāvokli un nekustamo īpašumu tirgus apskatu uzstājās bankas "Luminor" ekonomikas eksperts Pēteris Strautiņš. Zemāk ir viņa prognozes, kas izteiktas laikrakstam Diena.]

"Investīcijas mājokļos ir neizmantota iespēja, kas pavisam drīz kļūs par nepieciešamību," iepazīstinot ar Luminor Baltijas ekonomikas jaunāko prognozi, uzsvēra ekonomists Pēteris Strautiņš. "Šobrīd iespējas kreditēšanas kāpumam ir milzīgas. Un tieši mājsaimniecības ar banku starpniecību būs tās, kas galvenokārt nodrošinās finansējumu ieguldījumiem mājokļos."

Ar investīcijām mājokļos, kas ir 2% no iekšzemes kopprodukta, Latvija ir otrā pēdējā vietā Eiropas Savienībā, pārspējot tikai Grieķiju. Turpretim Igaunija šobrīd jau ir pārspējusi ES vidējo rādītāju, kas ir gandrīz 5% no IKP. Nepietiekamas investīcijas noved gan pie mājokļu novecošanas, gan nepietiekama to skaita ekonomiski pievilcīgākajās valsts daļās. Investīciju trūkums ir cieši saistīts ar joprojām mazo hipotekārās kreditēšanas apjomu – līdz pat pērnā gada beigām mājsaimniecībām izsniegtais kopējais kredītportfelis turpināja sarukt. Sagaidāms, ka 2018. gadā tas beidzot sāks augt - tas veicinās gan mājokļu renovēšanu, gan būvēšanu.

Šogad un nākamgad Latvijai ir iespējas panākt nedaudz straujāku izaugsmi nekā Igaunijai un Lietuvai, jo valsts tautsaimniecībā ir lielākais neizmantotais potenciāls – nodarbinātība ir zemāka, kreditēšanas cikls ievērojami atpaliek. Nav šaubu, ka nesenie notikumi finanšu pakalpojumu eksportā ir pavairojuši riskus. Taču līdz šim prognozes par ekonomikas pieaugumu ir bijušas drīzāk piesardzīgas, līdz galam nenovērtējot visus pozitīvos faktorus, gan neizmantotās mājokļu kreditēšanas kāpuma iespējas, gan eksporta potenciāla attīstību. Luminor prognoze par IKP pieaugumu 2018. gadā ir samazināta no 4,5% līdz 4,2%, tā atbilst vidusmēra prognozei šobrīd. Nākamgad izaugsme visdrīzāk piebremzēsies, taču dominējošais viedoklis par izaugsmi nākamgad varētu būt nedaudz par pesimistisku, mēs vērtējam, ka IKP pieaugums par

3,7%.

Investīcijas ekonomikā kopumā pērn jau auga, šogad ieguldījumu bums turpināsies. Par to liecina gan ES fondu apgūšanas plāni, gan ziņas par plānotajām uzņēmumu investīcijām. Rūpniecības uzņēmumi no Ziemeļu un Rietumeiropas turpina pārvietot ražošanas procesus uz tiem jau piederošajiem uzņēmumiem Latvijā. Strādājošo skaitu strauji turpina palielināt lielākie programmēšanas uzņēmumi. Pēc trūkuma perioda atkal pieaugs kvalitatīvu biroju ēku piedāvājums, nodrošinot papildu iespējas biznesa pakalpojumu eksporta jomā, turpmākajos divos gados situācija turpinās uzlaboties. Atšķirībā no Lietuvas, diemžēl ir mazāk ziņu par jauniem lieliem ārvalstu tiešo investīciju projektiem.

Latvijā pērn bija viszemākā inflācija Baltijā, cenas pieauga par 2,9%, bet 2018. gada februārī ikgadējā inflācija nokritās līdz 1,8%. No šī brīža inflācija palielināsies, un 2018. gada vidējais rādītājs būs aptuveni 2,8%.

Izaicinājumu eksporta nozarēs šogad būs vairāk nekā pērn. Salīdzinoši labvēlīga aina paveras preču eksportā. Turpināsies strauja metālapstrādes un mašīnbūves, ķīmijas un farmācijas nozaru attīstība, labvēlīgāki laika apstākļi var palīdzēt kāpināt tempu meža nozarei. Pakalpojumu eksportā dažās nozarēs turpināsies strauja attīstība, piemēram, informācijas tehnoloģiju un sakaru, būvniecības, aviācijas nozarēs. Galvenās riska zonas ir dzelzceļa un ostu pakalpojumi, finanšu pakalpojumi.

Neskatoties uz nepārtraukto cilvēku darbības vecumā skaita samazināšanos, aizņemto darbavietu skaits pērn vidēji auga par 0,9%, 4. ceturksnī pat par 1,5%. Tas nevar ilgt mūžīgi, bet tikai laiks rādīs, kurš no šiem rādītājiem "piekāpsies" – nodarbinātība atkal samazināsies vai iedzīvotāju skaits stabilizēsies, vai pat pieaugs. Taču skaidrs, ka ierobežotais darbaspēka piedāvājums būs galvenais ekonomikas izaugsmi bremsējošais faktors nākotnē.